congres
LEVENDE
Talen
2026

DE GRENZELOOSHEID VAN TAAL

vrijdag 13 november 2026
Congrescentrum ReeHorst

60 workshops

Elke deelnemer kan aan drie workshops deelnemen. Er zijn in totaal 60 workshops verdeeld over 3 rondes:

- ronde A 11.00 – 12.00 uur (zie pagina 4 tot 8)
- ronde B 13.00 – 14.00 uur (zie pagina 9 tot 13)
- ronde C 14.15 uur – 15.15 uur (zie pagina 14 tot 18)

Aanmelden en inschrijven

Inschrijven voor de workshops gebeurt tijdens de aanmelding voor Congres Levende Talen. Aanmelden kan via de website **congres.levendetalen.nl**.
Het volledig programma is opgenomen in dit boekje en ook op de website te vinden.

Deelnamekosten

leden	€ 180,00
vroegboeking	€ 150,00
niet-leden	€ 300,00
niet-lid én student	€ 55,00
gepensioneerde leden	€ 75,00
vroegboeking	€ 60,00
student-lid	€ 45,00
vroegboeking	€ 35,00

Congresdeelname + lidmaatschap tot eind 2027!

Congres & lidmaatschap Levende Talen voor € 275,00; studenten € 70,00; buitenland € 280,00

Word nu lid van Levende Talen: je neemt deel aan CLT 2026 tegen ledentarief, profiteert t/m 31 december 2027 van alle voordelen van het lidmaatschap en ontvangt 10× *Levende Talen Magazine* en 5× *Levende Talen Tijdschrift*.

Congrescentrum de ReeHorst

Bennekomseweg 24
6717 LM Ede

Vanaf station Ede-Wageningen, is het 6 minuten lopen naar de ReeHorst.

PROGRAMMA

8.30 ONTVANGST

9.30 OPENING
Henk Wildeman, voorzitter Levende Talen

9.45 DE GRENZELOOSHEID VAN TAAL
Ronald Giphart

In een wereld waarin grenzen steeds duidelijker gemarkeerd worden, is er sowieso één terrein waar grenzen juist verlegd worden: de taal. Of het nu gaat om het ontstaan van tussentalen, opleving van regionale talen, groeiende belangstelling voor andere talen en meertaligheid of de rol van taal bij kunstmatige intelligentie. Taal is alom aanwezig. In de openingslezing gaat Ronald Giphart, veelgelezen auteur en niet wars van taalexperimenten, in op de vraag of taal überhaupt grenzen heeft. En zo ja, waar eindigt dan de taal? Heeft AI een eigen taal? En wat onderscheidt AI-taal dan van menselijke taal? We laten ons meevoeren in zijn visie op een taliger heden en nog taligere toekomst.

10.15 UITREIKING VAN DE GERARD WESTHOFF TAALDIDACTIEKPRIJS 2026

10.30 PAUZE | INFORMATIEMARKT | PITCHES VAN KANDIDATEN VOOR HET EUROPEES TALENLABEL 2026

11.00 WORKSHOPRONDE A

12.00 LUNCHBUFFET | INFORMATIEMARKT | PITCHES VAN KANDIDATEN VOOR HET EUROPEES TALENLABEL 2026

13.00 WORKSHOPRONDE B

14.15 WORKSHOPRONDE C

15.15 PAUZE EN BEZOEK AAN INFORMATIEMARKT

15.30 OPTREDEN VAN DE CABARETIER ANDRIES TUNRU

16.00 UITREIKING VAN HET EUROPEES TALENLABEL VOOR INNOVATIEF TALENONDERWIJS 2026

16.30 BORREL

11.00 – 12.00 uur WORKSHOPRONDE A

WORKSHOP A1

Lesen von literarischen Texten in der Unterstufe Deutsch - aktueller denn je!

Elisabeth Lehrner (Hogeschool Windesheim, Zwolle)

In diesem Workshop beschäftigen wir uns damit, wie literarische Texte gewinnbringend in der Unterstufe eingesetzt werden können. Dabei steht im Mittelpunkt, wie die neuen Kernziele für die mvt-Onderbouw – insbesondere im Bereich Kulturbewusstsein und Literatur – gezielt berücksichtigt und praktisch umgesetzt werden können. | Deze workshop onderzoekt hoe literaire teksten effectief kunnen worden ingezet in de onderbouw van het voortgezet onderwijs. De focus ligt op hoe de nieuwe kerndoelen van het mvt-onderbouwcurriculum doelgericht kunnen worden meegenomen en praktisch kunnen worden toegepast.

Duits – vo onderbouw (voertaal Duits)

WORKSHOP A2

Beyond the coursebook: teaching English through novels / De roman als lesmethode: Engels leren zonder het lesboek

Ekaterina van Wegen (School voor Jong Talent | Koninklijk Conservatorium Den Haag)

Wat gebeurt er als je het lesboek loslaat en taal via romans aanbiedt? In deze interactieve workshop deelt een docent Engels praktische ideeën om zelf een curriculum te ontwerpen met de roman als centrale, contextrijke leerbron, met ruimte voor differentiatie.

Engels | alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw (voertaal Engels)

WORKSHOP A3

Nieuwe examenprogramma's Nederlands: kansen voor *young adult* in de klas!

Linda Ackermans (YA Lezen)

De nieuwe examenprogramma's Nederlands bieden veel kansen om aan de slag te gaan met (jeugd)literatuur. We vertellen je meer over de inzet van *young adult*-boeken in je literatuuronderwijs en hoe je daarbij de nieuwe eindtermen al volop kunt gebruiken.

Nederlands – vo bovenbouw

WORKSHOP A4

Hoe zet je internationalisering op de kaart?

Cora de Groot-Huizenga (Nuffic)

In deze workshop ontdek je hoe je internationale ervaringen vormgeeft, binnen en buiten de klas. Je krijgt inspiratie om internationalisering duurzaam in je school te verankeren en maakt kennis met de diverse mogelijkheden en ondersteuning die Nuffic biedt.

Alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw

WORKSHOP A5

Samen sterk: kansen voor de nieuwe examens moderne vreemde talen

Lisanne Cheizoo-de Wit (CvTE) en Rosa Bartman (Cito en CvTE)

In deze workshop wordt de actualisatie van de mvt-curricula besproken en worden de kansen van samenwerking tussen talen voor de toekomst belicht. In een interactieve sessie denken docenten mee over vakoverstijgende samenwerking binnen de school.

Alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw | lerarenopleiders

WORKSHOP A6

Culturele clipjes in de Spaanse les voor grenzeloze taalverwerving

Alike Last (Waldorf Almere)

In deze workshop leer je hoe je één aantrekkelijk cultureel clipje *low-prep* inzet voor alle jaarlagen op hun niveau. Vanuit luisteren en spreken werk je toe naar herhaling met gevarieerde verwerkingsopdrachten voor alle taalvaardigheden.

Spaans – vo onderbouw | vo bovenbouw

WORKSHOP A7

Grenzen overstijgend: streektalen in de klas

Lieke Stevens-Leenders (Levende Talen Limburgs) en Cato Piek (Levende Talen Nedersaksisch)

Nu cultuur- en taalbewustzijn in het onderwijs belangrijker zijn dan ooit: hoe benutten we nieuwe kerndoelen om streektalen een zichtbare plek te geven in het curriculum? Ontdek in deze workshop hoe talige identiteit, taalvariatie en cultuurbewustzijn inclusie en verbondenheid versterken.

Fries | Limburgs | Nedersaksisch – po | vo onderbouw

WORKSHOP A8

(Engels als) lingua franca en meertaligheid: van onderwijspraktijk naar lerarenopleiding

Mili Gabrovsek Sanders (Hogeschool van Amsterdam)

Onze huidige samenleving is internationaal verbonden en meertalig. Deze workshop verkent hoe vo-docenten leerlingen met een (Engels als) multilingua-franca-benadering kunnen leren communiceren over taalgrenzen heen en welke uitdagingen en behoeften zij daarbij rapporteren. Aansluitend verkennen we implicaties voor mvt-lerarenopleidingen.

Engels | alle moderne vreemde talen – lerarenopleiders

WORKSHOP A9

Gespreksvaardigheden trainen met behulp van AI

Clasine van Dorst (De Talengroep)

Hoe oefen je gespreksvaardigheid met AI zonder dat het vrijblijvend wordt? In deze workshop ervaar je zelf een AI-gesprek, ontwerp je een krachtige prompt en ontdek je hoe AI een oefenpartner wordt binnen jouw taallessen. Praktisch, doordacht en direct toepasbaar.

Nederlands | alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw | mbo

WORKSHOP A10

Mondeling schoolexamen als groepsgesprek in 5H/6V

José van den Elzen (Dorenweerd College)

Als docent Nederlands was ik ontevreden over het mondelinge examen literatuur. In deze workshop word je meegenomen naar de praktijk op school: een groepsmondeling over literaire werken rond een thema. Over het gesprek zelf, en de weg ernaartoe.

Nederlands | alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw

WORKSHOP A11

Van Nederlands tot mvt: taalbewustzijn als brug tussen de talen

Twan Geerts en Judith Steenge (HAN University of Applied Sciences)

De nieuwe kerndoelen en examenprogramma's Nederlands en mvt bieden kansen voor samenwerking tussen talen op het gebied van taalbewustzijn/taalbeschouwing. In deze workshop delen we voorbeelden uit ons gezamenlijke vak Taalbewustzijn/Taalwetenschap bij de HAN tweedegraadslerarenopleidingen Nederlands, Duits en Frans.

Nederlands | Duits | Engel | Frans | alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw | lerarenopleiders

WORKSHOP A12

Grenzeloos spreken: hoe VR leerlingen écht laat oefenen met spreekvaardigheid

Shanna Laats (Dalton Lyceum Barendrecht)

Deze workshop laat zien hoe *virtual reality* kan worden ingezet om leerlingen zelfstandig te laten oefenen met gesprekken in realistische situaties, zoals in een Frans restaurant. De sessie is bedoeld voor mvt-docenten die geïnteresseerd zijn in innovatieve manieren om spreekvaardigheid te versterken.

Duits | Engels | Frans | alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw | mbo

WORKSHOP A13

Meervoudig begrip toetsen: hoe doe je dat?

Patrick Rooijackers (Stichting Cito | Tilburg University) en Jacqueline Evers-Vermeul (CvTE | Universiteit Utrecht)

Het begrip van meerdere teksten over één thema (meervoudig begrip) heeft een belangrijke plaats in het Centraal Examen Nederlands havo/vwo en in de nieuwe concept-eindtermen voor Nederlands. In deze workshop gaan we in op vuistregels, ontwerpprincipes en valkuilen bij toetsing.

Nederlands – vo onderbouw | vo bovenbouw (een interactieve lezing)

WORKSHOP A14

De docent als ambassadeur voor de talenstudies

Maaike Koffeman (Radboud Universiteit Nijmegen) en Rozanne Versendaal (Utrecht Universiteit)

Als docent heb je een talenopleiding gedaan. Praat je daarover met leerlingen? Vertel je hoe boeiend en veelzijdig zo'n opleiding is? Volgens de nieuwe eindtermen is oriëntatie op studie en beroep onderdeel van de vakles. Word dus ambassadeur voor de talenstudies!

Nederlands | alle moderne vreemde talen – vo onderbouw

WORKSHOP A15

Taalontwikkeling zonder grenzen: bouwen aan samenhang

Diana Meijboom (Gemini College Ridderkerk | OZHW – Onderwijsgroep po & vo)

Veel leerlingen starten het voortgezet onderwijs met een taalachterstand. Hoe geef je taalontwikkeling ruimte binnen het huidige systeem? In deze workshop verkennen we hoe samenhang tussen woordenschat, lezen en schrijven leerlingen helpt taal als denk- en leermiddel te gebruiken.

Nederlands | alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw

WORKSHOP A16

Evalueren van cultuurbewustzijn

Aly Jellema (NHL Stenden)

Cultuurbewustzijn betreft niet alleen kennis en vaardigheden, maar ook houdingen ten opzichte van de doeltaalcultuur. Door die alle drie te evalueren kan je onderwijs relevanter en betekenisvoller worden. Inzichten en voorbeelden van collega's helpen om hierin te leren.

Nederlands | Arabisch | Chinees | Duits | Engels | Frans | Fries – vo onderbouw

WORKSHOP A17

Literatuur, taal- en cultuurbewustzijn: zet de empathiekaart in

Jenneke Wilms (CPS Onderwijsontwikkeling en advies)

In het domein Literatuur (Nederlands) en Taal- en cultuurbewustzijn (mvt) speelt je inleven in de ander een belangrijke rol. Met de empathiekaart kunnen leerlingen zich inleven en versterk je hun empathisch vermogen. Tijdens de workshop ervaar je hoe je deze kunt gebruiken.

Nederlands | alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw

WORKSHOP A18

Verborgen stemmen: vrouwen in de pers

Ardie van Berkel (Universiteit Leiden)

Literatuur door vrouwen, en vooral hun journalistieke werk, bleef lang buiten de canon. In deze workshop verkennen we met meertalige opdrachten en cases hoe tijdschriftcolumns kort, actueel en historisch ingebed lesmateriaal voor het vreemdetalenonderwijs bieden en vergeten parels oprakelen.

Alle moderne vreemde talen – po | vo onderbouw | mbo | ho | lerarenopleiders

WORKSHOP A19

Bruggen naar de buitenwereld: samenwerkingen tussen jouw klas en omgeving

Tamilla Geerligs (Harens Lyceum) en Gerdientje Oggel (Rijksuniversiteit Groningen)

In deze workshop onderzoeken wij hoe we het taal- en cultuuronderwijs een hernieuwde impuls kunnen geven, door bruggen te bouwen naar de buitenwereld en leerlingen en studenten zodoende de maatschappelijke reikwijdte van talen en culturen te laten zien.

Alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw | mbo | ho

WORKSHOP A20

Task-based werken met meertaligheid en technologie

Indira Wakelkamp en Marrit van de Guchte (Universiteit van Amsterdan)

In deze workshop wordt verkend hoe technologie *translanguaging* kan ondersteunen in taakgericht taalonderwijs. Aan de hand van concrete voorbeelden uit een door Levende Talen ondersteunde professionele leergemeenschap wordt getoond hoe leerlingen hun volledige talige repertoire doelgericht inzetten binnen een taak.

Nederlands | alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw | mbo

13.00 – 14.00 uur WORKSHOPRONDE B

WORKSHOP B1

Walking in other shoes: using literature to address stereotypes in the EFL classroom

Nadia Gerritsen (Rijksuniversiteit Groningen) en Kim VanKoughnett (Rijksuniversiteit Groningen | NHL Stenden)

In this hands-on workshop, we will explore how we can use art and literature to help our students shape successful intercultural communication and develop a sense of interconnectedness with people whose linguistic and cultural backgrounds are very different from theirs. | In deze praktijkgerichte workshop verkennen we hoe kunst en literatuur leerlingen helpen succesvolle interculturele communicatie te ontwikkelen en verbondenheid te voelen met mensen met een heel andere taal- en culturele achtergrond.

Engels – vo onderbouw | vo bovenbouw | mbo | lerarenopleiders (voertaal Engels)

WORKSHOP B2

Approche communicative de la grammaire

Marion Audebaud en Manon Clément-Noordman (NHL Stenden)

La vision de l'enseignement de la langue en tant qu'approche communicationnelle est au cœur des changements de programme actuels. Dans cet atelier nous associerons communication et compétences grammaticales grâce à une approche déductive, ludique, interactive à partir de documents authentiques. | In de huidige curriculumherzieningen staat communicatief taalonderwijs centraal. Maar hoe pas je dit toe met behoud van grammatica op niveau? In deze workshop combineren we communicatie en grammaticale vaardigheden via een deductieve, speelse en interactieve aanpak, op basis van authentieke teksten.

Frans – vo onderbouw | vo bovenbouw | mbo (voertaal Frans)

WORKSHOP B3

Nieuwe examenprogramma's Nederlands: welke keuzes maak jij?

Jocelijn Pleumeekers en Lotte Straatsma (SLO)

Hoe ga je als leraar aan de slag met de geactualiseerde examenprogramma's Nederlands voor vmbo, havo en vwo? In deze workshop verkennen we onderwijs, toetsing, doorgaande leerlijnen en lessen uit de fase van beproeven aan de hand van SLO-materialen.

Nederlands – vo onderbouw | vo bovenbouw

WORKSHOP B4

Kijkluisteren Frans vwo en nieuwe eindtermen

Dennis van den Broek (Cito BV)

Er komen nieuwe eindtermen aan voor kijkluistervaardigheid bij de moderne vreemde talen. In deze workshop wordt getoond welke manieren Cito verkent om dat vorm te geven in een kijk- en luistertoets, onder meer met een kijkluisteronderdeel fictie (film) voor Frans vwo.

Duits | Engels | Frans | Spaans – vo onderbouw | mbo | ho

WORKSHOP B5

Holistisch beoordelen van schrijfvaardigheid

Fieke van de Velde en Ton van Bruggen (Cito BV)

Deze workshop laat zien hoe je snel en betrouwbaar teksten van summatieve en formatieve feedback kunt voorzien. Je gaat zelf aan de slag met een nieuwe beoordelingsmethodiek en maakt kennis met mogelijkheden om AI in te zetten voor het geven van feedback.

Nederlands – vo onderbouw | vo bovenbouw | mbo | ho | lerarenopleiders

WORKSHOP B6

Grenzen verleggen tussen vakken: samenwerken tussen Duits en geschiedenis

Laura Ehrler en Nicolaesz Vlaming (Het Amsterdams Lyceum)

In deze workshop laten we zien hoe Duits en geschiedenis in de derde klas vakoverstijgend samen kunnen werken. Door middel van literatuur en opdrachten ontstaat een samenhangend leerproces waarin zowel taalvaardigheid als historisch inzicht centraal staan.

Duits – vo onderbouw | vo bovenbouw | lerarenopleiders

WORKSHOP B7

Van idee naar verhaal: AI in de les Spaans

Fernanda Martino (Levende Talen Spaans)

Deze workshop verkent hoe artificiële intelligentie kan worden ingezet om didactische verhalen op maat te creëren, afgestemd op niveau en leerdoelen. Er worden praktische strategieën gepresenteerd met Storybook en NotebookLM om flexibel en herbruikbaar lesmateriaal te ontwikkelen.

Alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw

WORKSHOP B8

Taalbewust opleiden van nieuwe docenten

Marina Bouckaert en Marloes Mekenkamp (Fontys Educatie)

Ons lectoraat onderzoekt hoe taal grenzeloos verbindt en inclusie versterkt. We ontwerpen taalrijke leeromgevingen - met opleiders, (aanstaande) docenten én hun leerlingen en studenten. Deze unieke drieslag maakt taalbewust opleiden krachtig: van kennis creëren naar samen ontwikkelen voor gelijke kansen.

Nederlands | Fries | Limburgs | Nederlandse Gebarentaal | Nedersaksisch | alle moderne vreemde talen – po | vo onderbouw | vo bovenbouw | mbo | ho | lerarenopleiders (lezing)

WORKSHOP B9

Literatuurgeschiedenis: knooppuntteksten en de historische lijn

Yke Schotanus en Riemke Boonstra (RSG Het Rhedens, Dieren)

Het werken met knooppuntteksten helpt leerlingen literair historisch te redeneren en maakt literatuurgeschiedenis relevanter voor hen. Probleem: het is moeilijk om thematisch te werken en toch een historische lijn uit te zetten. Wij verkennen enkele mogelijke oplossingen.

Nederlands – vo onderbouw

WORKSHOP B10

Taalbijters: lekker aan de slag met het vak Nederlands!

Cécile van de Pol (Bonhoeffercollege Castricum)

'Gaan we vandaag iets leuks doen?' Als antwoord bedacht ik speelse, korte taalopdrachten: 57 taalbijters. In de workshop ervaren deelnemers wat een taalbijter doet en hoe je hem kunt inzetten tijdens de les. Over de grenzeloosheid van taal gesproken.

Nederlands – vo onderbouw | vo bovenbouw

WORKSHOP B11

MVT literatuurgeschiedenis en vakvernieuwing: een integrale aanpak

Ariëtte Sieben-Binnekamp (CLV Christelijk Lyceum Veenendaal)

Deel 1 biedt inspiratie voor vakvernieuwing in de praktijk van synchroon gegeven literatuurgeschiedenis bij Duits, Engels en Frans, en handvatten voor ontwerp, uitvoering en monitoring. In deel 2 ontwerp je samen een onderwijsthema zoals taalbewust, cultuurbewust of communicatief leren.

Duits | Engels | Frans | Spaans | alle moderne vreemde talen – vo bovenbouw | ho

WORKSHOP B12

Burgerschap en differentiatie in taalprojecten

Jenni Garzon en Laura Briganti (Het Amsterdams Lyceum)

We presenteren ideeën en projecten die betrekking hebben op taal, milieu, kunst, literatuur en geschiedenis, waarbij leerlingen werken aan de ontwikkeling van hun burgerschapsvaardigheden. Er wordt aandacht besteed aan differentiatie op basis van interesses van de leerlingen en hun taalniveaus.

Italiaans | Spaans | alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | lerarenopleiders (lezing)

WORKSHOP B13

Gereedschappen voor het inzetten van cultuurbewustzijn in de klas

Francoise Lucas

In deze workshop worden concepten en voorbeelden uit *Actief met taalvaardigheid. Werken met literaire genres in de klas* (Coutinho, 2015) als gereedschap gebruikt om leerlingen in de doeltaal zelf creatieve producten te laten maken en erop te laten reflecteren. Cultuurbewustzijn in de praktijk vormt hier de leidraad.

Alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw| mbo| ho | lerarenopleiders

WORKSHOP B14

De taal van de toekomst is en blijft de menselijke taal

Karolina Eckardt (Stichting Kreda | Levende Talen Sectie Pools)

Hoe zorgen we ervoor dat de levende taal ook in de toekomst centraal blijft, met AI als aanvulling die taaldiversiteit, culturele rijkdom en verbondenheid ondersteunt? In deze workshop onderzoek je samen de waarde van vreemdetalenonderwijs in een complexe, AI-gedreven samenleving.

Alle moderne vreemde talen – po | vo onderbouw | vo bovenbouw | mbo | ho | lerarenopleiders

WORKSHOP B15

Van Tollens tot Mbarki: poëzie als reflectie op de samenleving

Pieter Olde Rikkert (Universiteit van Amsterdam)

Deelnemers onderzoeken hoe verschillende Dichters des Vaderlands/der Nederlanden – van Hendrik Tollens tot Ramsey Nasr tot Nisrine Mbarki – in hun poëzie door de eeuwen heen en in verschillende talen reflecteren op maatschappelijke thema's en nationale identiteit.

Nederlands – vo bovenbouw | ho | lerarenopleiders

WORKSHOP B16

Taalonderwijs kent geen grenzen: mvt in po

Merel Hollander (Levende Talen Frans) en Mirjam Günther (NHL Stenden)

Vroeg beginnen met moderne vreemde talen kan basisschoolleerlingen enthousiasmeren voor andere talen en culturen. Deze workshop combineert informatie over po-initiatieven voor diverse talen met praktische oefeningen, spelenderwijs lesgeven en inspiratie voor lesactiviteiten rondom meertaligheid voor leraren po en onderbouw vo.

Nederlands | Duits | Engels | Frans | Fries | Italiaans – po | vo onderbouw

WORKSHOP B17

Creatieve opdrachten met Chinese poëzie

Jeroen Struive (Kandinsky College Nijmegen)

Hoe kun je leerlingen actief aan de gang laten gaan met het Chinese gedachtegoed en de Chinese belevingswereld? We proberen diverse opdrachten uit, bekijken het werk van een aantal leerlingen en denken na over hoe we deze werken kunnen beoordelen.

Nederlands | Chinees | Engels | alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw | ho

WORKSHOP B18

Grenzen? Wat zijn dat? Taal- en vakoverstijgende projecten die wérken

Anja Burger-Kock en Inger de Wit (Wolfert Dalton)

Ontdek hoe je met kleine stappen krachtige vakoverstijgende projecten opzet. Met inspirerende voorbeelden en praktische handvatten groeit een eenvoudig idee uit tot betekenisvol onderwijs binnen én buiten de klas. Je vertrekt met een concrete aanpak om zelf aan de slag te gaan.

Nederlands | alle moderne vreemde talen – vo bovenbouw

WORKSHOP B19

Grenzeloos leren schrijven met AI: van lessenserie naar didactische ontwerpprincipes

Andries Zomer (Canisius Almelo)

Hoe ontwerp je schrijfonderwijs waarin AI het denkproces ondersteunt in plaats van overneemt? Deelnemers analyseren in deze workshop een lessenserie, onderscheiden leerwinst van schijnbare leerwinst en vertalen didactische ontwerpprincipes naar eigen, direct toepasbare opdrachten voor Nederlands en mvt.

Nederlands | alle moderne vreemde talen – vo bovenbouw

WORKSHOP B20

Grenzeloos of grensoverschrijdend?

Anca de Vries (Aeres hogeschool Almere)

Taal doet iets. Maar wat doet (online) taalgebruik met onze leerlingen en studenten? Zijn zij opgewassen tegen alle *influencers*, *framing*, *bubbles* en *rabbit holes*? Welke *skills* hebben zij nodig om bewust naar de invloed van woordkeuze en syntaxis te kijken?

Alle moderne vreemde talen – po | vo onderbouw | vo bovenbouw | mbo | ho | lerarenopleiders

14.15 – 15.15 uur WORKSHOPRONDE C

WORKSHOP C1

Op naar échte vakken! Durf en noodzaak om het vreemdetalenonderwijs te vernieuwen

Sebastiaan Dönszelmann, vakdidacticus

Passen onze taalvakken nog bij de huidige tijd? Hoe enthousiasmeren we leerlingen voor het mooiste fenomeen op aarde: taal. Een nieuw talencurriculum, met inhoud: kwestie van noodzaak, willen en durven. Sebastiaan Dönszelmann neemt je mee door mvt-onderwijsland en toekomstig talenonderwijs.

Alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw (lezing)

WORKSHOP C2

AI-gegenereerde feedback in Italiaans als vreemde taal: een trifactoriële analyse van studentpercepties en leerautonomie

Hanna Tryfonova (Utrecht Universiteit) en Sara Paoletti (Utrecht Universiteit | Università di Macerata)

Deze workshop presenteert onderzoek naar het gebruik van AI-gegenereerde feedback in schrijfonderwijs Italiaans als vreemde taal. De studie combineert klasactiviteiten, een vragenlijst en eerste resultaten over hoe studenten AI-feedback ervaren en gebruiken tijdens revisieopdrachten.

Alle moderne vreemde talen – po | vo onderbouw | vo bovenbouw | mbo | ho | lerarenopleiders (lezing, voertaal Italiaans)

WORKSHOP C3

Czucie głębokie, przetwarzanie słuchowe i wielojęzyczność – zależności kluczowe w terapii mowy | Diepe proprioceptie, auditieve verwerking en meertaligheid – sleutelrelaties in spraaktherapie

Magdalena Jachowicz (Szkoła Polska im. Marianny Orańskiej przy Ambasadzie RP w HADZE, Fundacja Polskie Centrum Edukacji i Kultury Lokomotywa Amsterdam)

Rozwój mowy warunkowany jest integracją procesów sensorycznych, motorycznych i językowych. Wykład omawia rolę propriocepcji ciała oraz narządów artykulacyjnych w sprzężeniu sensoryczno-motorycznym kształtującym reprezentacje fonologiczne i przetwarzanie słuchowe u dzieci w środowisku wielojęzycznym. Wskazuje ich znaczenie dla diagnozy i terapii mowy. | Deze lezing bespreekt de rol van proprioceptie van het hele lichaam en ook articulatieorganen in de sensorimotorische koppeling die fonologische representaties en auditieve verwerking vormgeeft bij kinderen in meertalige omgevingen. Het benadrukt het belang hiervan voor spraakdiagnose en -therapie.

Pools | język polski – po | vo onderbouw | vo bovenbouw | lerarenopleiders (voertaal Pools)

WORKSHOP C4

Vernieuwing CE Nederlands vmbo

Marjo van Vliet (CvTE) en Ester Arends (Stichting Cito)

Meervoudig tekstbegrip, genrekennis, argumentatie, literaire middelen, literaire teksten, meer en openere schrijfopdrachten: het centraal examen Nederlands voor vmbo gaat veranderen. We vertellen over de nieuwe syllabus met voorbeelden van opdrachten. We gaan met jou in gesprek over wat je ermee kunt.

Nederlands – vo onderbouw | vo bovenbouw | lerarenopleiders

WORKSHOP C5

Taal- en Cultuurbewust: lesideeën voor mvt

Marie-Louise Lubbers (Nuffic LinQ)

In deze workshop van LinQ (netwerk voor docenten Duits en Frans) ontdek je concrete lessen, thema's en projectideeën voor domein B Taalbewustzijn en domein C Cultuurbewustzijn. Wissel met mvt-collega's uit en maak een opzet voor een nieuw vakoverstijgend project.

Duits | Frans | Engels – vo onderbouw | vo bovenbouw | mbo

WORKSHOP C6

Speak UP! English for Educators

Amy Klipp (Hogeschool Leiden) en Honorine de Keijzer-Davies (Hogeschool Utrecht)

Speak UP! is gratis open leermateriaal voor iedereen die beter Engels wil leren spreken in de context van het basisonderwijs. In deze workshop worden het materiaal en implementatie gepresenteerd. Iedereen is welkom bij deze workshop. Neem je eigen apparaat mee.

Engels – po | vo onderbouw | mbo | ho | lerarenopleiders

WORKSHOP C7

Cultuur in actie: interactieve werkvormen voor Spaans (A1–B2)

Amaya Gasull Fernández de Igoroin (La Española Press | La Española Taalinstituut) en Andrea Díaz García (La Española Taalinstituut)

Praktische workshop met interactieve, aantrekkelijke werkvormen en direct inzetbare activiteiten (A1–B2) waarin taal en cultuur geïntegreerd worden. Deelnemers ervaren hoe deze werkvormen en activiteiten culturele aspecten en diversiteit voor leerlingen herkenbaar en toepasbaar maken in interculturele communicatieve situaties.

Spaans – po | vo onderbouw | vo bovenbouw | mbo | ho | lerarenopleiders (voertaal Spaans)

WORKSHOP C8

Taaloverstijgend lees- en literatuuronderwijs met de LitLab Leesclubs

Maaike Koffeman (Radboud Universiteit Nijmegen) en Feike Dietz (Universiteit van Amsterdam)

LitLab, een digitaal laboratorium voor onderzoekend literatuuronderwijs, biedt materiaal voor verdiepend lezen bij Nederlands, Engels, Frans en Spaans. In deze workshop ontdek je de mogelijkheden van een geïntegreerde, taaloverstijgende didactiek voor lees- en literatuuronderwijs met de werkvormen van LitLab.

Nederlands | Engels | Frans | Spaans – vo bovenbouw

WORKSHOP C9

Meertaligheid is een oplossing en geen probleem

Amanda van Dijk

AFGELAST

Waar de thuistaal eerder geen plek had in het klaslokaal, krijgt ze dat nu wel via CLIL (*Content Language Intergrated Learning*) en *translanguaging*. In deze workshop gaan we in op het effect daarvan voor de jeugd in het Caribisch gebied.

Nederlands | Engels | Papiaments | alle moderne vreemde talen – po | vo onderbouw | vo bovenbouw | mbo | lerarenopleiders

WORKSHOP C10

Schrijflef!

Eefje Vugts (Jan Tinbergen College, Roosendaal)

In deze workshop komen de resultaten van een onderzoek voor een masterscriptie naar zakelijk en creatief schrijven (Fontys) aan bod: hoe leer je havo 4-leerlingen buiten de kaders te schrijven, zodat ze hun eigen stem vinden binnen de kaders?

Nederlands | Duits | Engels | Frans | Fries – vo bovenbouw

WORKSHOP C11

Talenbewust lesgeven: inclusief omgaan met taaldiversiteit

Annika Groeneveld (Hoge School van Amsterdam)

In deze workshop ontdekken deelnemers hoe talige diversiteit bijdraagt aan een inclusieve taalleeromgeving, gebaseerd op het handboek *Talenbewust lesgeven in het vo en mbo*. Ze maken kennis met praktische, flexibel inzetbare werkvormen die ze kunnen toepassen in hun eigen lessen.

Nederlands | alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw | mbo | ho | lerarenopleiders

WORKSHOP C12

Creatief meertalig schrijven, push the button!

Frits Criens (Fontys Educatie | Levende Talen Limburgs)

Bewuste aandacht voor de creatieve meertaligheid van je leerlingen laat de inkt in hun pennen sneller stromen. Gebruik het mengpaneel met vijf knoppen om alle talen en taalvariëteiten die een leerling meebrengt te benutten tijdens het creatieve schrijfproces.

Nederlands | Fries | Limburgs | Nedersaksisch – vo onderbouw | mbo

WORKSHOP C13

Diep lezen: voorbij de grenzen van een tekst

Noortje Hemmen (NHL Stenden | Rijksuniversiteit Groningen) en Jacqueline Evers-Vermeul (CvTE | Universiteit Utrecht)

Diep lezen is hot. Maar wat is het eigenlijk? We presenteren een heldere definitie van diep lezen en ontwerpprincipes voor onderwijs in diep lezen. Deelnemers onderzoeken waar deze inzichten aansluiten bij hun huidige onderwijs én waar kansen liggen voor verdieping.

Nederlands | alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw | mbo | ho | lerarenopleiders

WORKSHOP C14

Grenzen verleggen binnen woordverwerving

Florentine Krijnen (Vrije Universiteit Amsterdam | Vrijeschool Zutphen)

We willen allemaal graag dat onze leerlingen dankzij ons onderwijs beschikken over een brede, bruikbare en betekenisvolle woordenschat voor de lange termijn, maar hoe bereik je dat? In deze workshop verkennen we de mogelijkheden van een taalbewuste en effectieve woordenschatdidactiek.

Alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw

WORKSHOP C15

‘Gelegentijd’

Anouk Middelkoop-van Erp (Fontys Educatie - Lectoraat Taalbewust en Inclusief opleiden)

In deze workshop verkennen we hoe vragen een gesprek kunnen stimuleren, sturen óf belemmeren. We bespreken hoe het taalleren en taaldenken hierdoor beïnvloed worden. We kijken kritisch naar hoe leerlingen in een gesprek gelegenheid krijgen om nieuwe taal eigen te maken.

Nederlands – po | vo onderbouw

WORKSHOP C16

Meervoudig tekstbegrip

Renate van Keulen (Radboud Universiteit | Van Maerlantlyceum) en Nadie Janssen (Tilburg University | Jacob Roelandslyceum)

Deze workshop laat een didactiek ervaren waarbij leerlingen individueel en via groepsgesprekken redeneren over een vraagstuk op basis van kritisch gelezen bronnen (zakelijke, literaire en tussenvormen). Het combineert resultaten van onderzoek naar literair en zakelijk lezen en kritisch lezen en oordeelsvorming.

Nederlands | alle moderne vreemde talen – po | vo onderbouw | vo bovenbouw | mbo | ho | lerarenopleiders

WORKSHOP C17

Effectief mvt-onderwijs zonder lesmethode, waar te beginnen?

Marijke Wever (Winkler Prins Veendam)

Er zijn veel *good practices* te vinden om het mvt-onderwijs aantrekkelijk(er) vorm te geven zonder lesmethode. Maar waar en hoe begin je? Deze workshop biedt concrete stappen om binnen de sectie doelgericht aan de slag te gaan.

Duits | Engels | Frans Spaans – vo onderbouw | vo bovenbouw

WORKSHOP C18

Drama en Wereldburgerschap

Irene de Kleyn en Kristina Goodnight (Hogeschool Utrecht)

Ontdek hoe laagdrempelige dramatechnieken taal tot leven brengen. Stimuleer empathie, vergroot motivatie en maak maatschappelijke kwesties bespreekbaar. Je ervaart hoe morele dilemma's naspelen en reflectie leerlingen helpt groeien in taal én wereldburgerschap.

Alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw | lerarenopleiders

WORKSHOP C19

Van vorm naar betekenis: talenonderwijs in het AI-tijdperk

Tamar Roelse (Haags Montessori Lyceum | Stichting VO Haaglanden)

In deze workshop doen deelnemers zelf een lesactiviteit over AI en taal en reflecteren op de rol van talenonderwijs. De focus verschuift van vorm naar betekenis, communicatie en intercultureel begrip, met direct toepasbare werkvormen.

Duits | Frans | Spaans | alle moderne vreemde talen – vo bovenbouw | lerarenopleiders

WORKSHOP C20

Aanspreekvormen in de klas

Gerbrich de Jong (NHL Stenden Hogeschool | Radboud Universiteit Nijmegen)

Met een aanspreekvorm laat je zien hoe je de ander inschat. Maar wat gepast is, verschilt van taal tot taal. Hoe besteed je op een aansprekende manier aandacht aan dit onderwerp, dat essentieel is voor het leren van een taal?

Nederlands | alle moderne vreemde talen – vo onderbouw | vo bovenbouw | mbo | ho | lerarenopleiders

Publiceren in *Levende Talen Magazine*

Vakblad voor en door taaldocenten

- Docenten, leergangauteurs, uitgevers, lio's, lerarenopleiders, nascholers, leerplanontwikkelaars, beleidsmakers, allemaal lezen ze *Levende Talen Magazine*. Het blad is een forum en verdeelcentrum voor kennis en praktijkervaringen op het gebied van taalonderwijs in alle onderwijssectoren.
- LTM wil theorie en praktijk bij elkaar brengen. De onderwijswerkvloer moet zichtbaar blijven. Bijdragen van docenten uit het veld en de opleidingspraktijk zijn daarom zeer welkom.
- Publiceer over ontwikkelingen op uw school, in uw vak, in uw sectie, in uw lessen, bij uw leerlingen. Deel meningen en ervaringen met uw collega's en met alle anderen die over het taalonderwijs meepraten en er direct of indirect aan meewerken.
- Publiceren is niet alleen goed voor het taalonderwijs, maar ook voor uw eigen professionalisering.
- Stuur uw bijdrage met een omvang van zeshonderd (rubriek) tot tweeduizend (hoofdartikel) woorden op aan de hoofdredacteur, Johan Graus, via <jgraus@xs4all.nl>. Ook voor meer informatie kunt u bij hem terecht.

LEVENDE Talen *tijdschriften*

Via de website LT-tijdschriften zijn alle edities van *Levende Talen Magazine* en *Levende Talen Tijdschrift* vanaf 1989 te raadplegen.

De digitale archieven zijn doorzoekbaar op auteur, titel, datum en ook via full-text search. Zo vind je snel en eenvoudig **vakliteratuur** die relevant is voor onderwijs, professionalisering en onderzoek.

WWW.LT-tijdschriften.nl

LEVENDE Talen

Joseph Haydnlaan 2A, Utrecht
Postbus 9023, 3506 GA Utrecht
www.levendetalen.nl
www.lt-tijdschriften.nl
+31 30 205 9978